

'Ik was alleen maar bezig met de vraag of mijn meisje zou overleven'

De baby van Vanessa Griffiths-Cárcamo werd zo ernstig mishandeld dat ze voor de rest van haar leven zwaar meervoudig gehandicapt raakte. Nu, zestien jaar later, vertelt Vanessa over die vreselijke gebeurtenis en over de moeilijke periode daarna. 'Ik kan mijn dochter niet repareren, maar door haar verhaal te vertellen geef ik haar leven betekenis.'

'Na een heel fijne zwangerschap kwam Ainhoa via een keizersnee ter wereld', begint Vanessa haar verhaal. 'De naam Ainhoa refereert naar een klein plaatsje in de Pyreneeën én naar de heilige maagd Maria. Ainhoa was een vrolijke meid, sliep binnen drie weken door en kon al heel snel rechtop zitten. Alles ging volgens de boekjes, ze was een ideaal kindje. Maar dat veranderde toen Ainhoa vijfenhalve maand oud was. Ik was een avondje uit met vriendinnen, en al snel belde mijn ex. Hij zei: "Ainhoa is gestikt in haar melk. Ze doet niks meer, en we zijn onderweg naar het ziekenhuis". Ze is dood, riep ik gelijk, Ainhoa is dood! Een vriendin kalmeerde me terwijl we met spoed naar het ziekenhuis reden. Zij was ook degene die me naar binnen duwde, omdat ik niet durfde, te bang voor wat de artsen me zouden vertellen. "We zijn met haar bezig", kreeg ik te horen, "maar het ziet er slecht uit." Machteloos, leeg, zo voelde ik me. Helder nadenken kon ik niet. In mijn hoofd was het één grote waas. Ik was alleen maar bezig met de vraag of mijn meisje zou overleven.'

Het verlossende woord

Eindelijk kwamen de artsen met het verlossende woord: ja, Ainhoa zal dit overleven, maar ze blijft zwaar gehandicapt. Ainhoa wordt overgeplaatst naar het Wilhelmina Kinderziekenhuis omdat ze haar daar beter kunnen helpen. 'Op die plek is het balletje gaan rollen', vertelt Vanessa. 'De kinderarts vertelde ons al snel dat ze een vermoeden hadden van kindermishandeling.

Het Shakenbabysyndroom werd genoemd; het leek erop dat mijn meisje hard door elkaar was geschud, waardoor er bloedingen in haar hersenen waren ontstaan. Mijn ex hield vol: ik heb niks gedaan, Ainhoa stikte in haar melk. En ik? Ik had geen idee. Behalve dat mijn wereld instortte.' Politie en jeugdzorg worden ingeschakeld. Vanessa en haar ex mogen alleen onder toezicht bij Ainhoa zijn, de camera's in haar ziekenhuiskamer staan 24/7 aan. Vanessa: 'Het was surreëel. We moesten naar de politie om verklaringen af te leggen. Ook daar vertelde mijn ex het verhaal van de melk. Ik geloofde hem. Ja, heel even twijfelde ik; zou hij dan toch...? Maar nee, dacht ik, hij zou zijn eigen vlees en bloed nooit wat aandoen. Er waren bovendien nooit signalen geweest dat hij niet goed voor Ainhoa zou zorgen. Waarom zou ik aan zijn verhaal twijfelen?'

Vaccinaties

Ainhoa wordt, als ze stabiel genoeg is, in een pleeggezin geplaatst. Vanessa mag haar eens per week, onder toezicht van de pleegmoeder, een uur zien. 'Dat was verschrikkelijk', vertelt Vanessa. 'Ik was in twee opzichten mijn meisje kwijt. Ten eerste was Ainhoa niet meer hetzelfde kindje als vóór die vreselijke avond. Ze was gehandicapt, alles wat ze in het eerste halfjaar van haar leven had geleerd, lukte haar niet meer. En ze kon alleen nog maar "ui" zeggen. Ui, ui, ui; meer klanken kwamen er niet meer uit. Het meisje dat ik had leren kennen, was gestorven, zo voelt het voor mij. Nog ieder jaar

'Heel even twijfelde ik; zou hij dan toch...? Maar nee, dacht ik, hij zou zijn eigen vlees en bloed nooit wat aandoen'

herdenk ik die dag. Het tweede verlies zat 'm in de zeggenschap over mijn eigen kindje. Die was ik in één klap kwijt. Gelukkig was de pleegmoeder een heel lieve vrouw.'

Vanessa laat het er niet bij zitten. Hoe dan ook, ze zal haar kindje terugkrijgen. Naarstig zoekt ze naar mogelijke oorzaken voor de bloedingen in de hersenen van Ainhoa. Vanessa: 'Al snel kwam ik op het spoor van vaccinatieschade. Daar hield ik me aan vast; het waren de vaccinaties die de schade in de hersenen van Ainhoa hadden veroorzaakt. We gingen met dit verhaal naar de rechter, en die vond het verhaal plausibel genoeg om Ainhoa weer aan ons toe te wijzen; ze mocht per direct terug naar huis. Dat was geweldig: mijn meisje was weer van mij!'

Opnieuw mishandeld

Ongeveer een jaar later, als Ainhoa zestien maanden oud is, gaat het opnieuw mis. 'Na een avondje uit trof ik Ainhoa aan met allemaal blauwe plekken in haar gezichtje', vertelt Vanessa. 'In één seconde werd voor mij alles duidelijk: Mijn ex mishandelde mijn kleine meisje. Ik heb die nacht naast haar geslapen, doodsbang voor waar hij allemaal toe in staat zou zijn. De volgende dag, nadat hij naar zijn werk ging, heb ik Ainhoa naar het ziekenhuis gebracht. Daar bleek ze opnieuw bloedingen in de hersenen te hebben. Ze was ernstig door elkaar geschud.'

Het is niet te beschrijven wat er op dat moment met me gebeurde', vervolgt Vanessa. 'Ik voelde me zó stom! Wat is dit? Wat is dit toch?, dacht ik alleen maar. Ineens was daar het besef: mijn kind is mishandeld, zo ernstig dat ze nooit meer gezond wordt. Ik was in shock, zweefde in het niets, wist niet meer wat ik moest voelen. Ineens bevond ik me in een wereld van bedrog, achterdocht en verloren vertrouwen. En schuldgevoel. Ik voelde me intens schuldig.

Het consultatiebureau vond steeds een medische verklaring voor de pijntjes of wondjes die Ainhoa had, bijvoorbeeld die keer dat ze ineens een rood stipje in haar oogwit had. "Vast met haar eigen nageltje in haar oog geprikt", zeiden we dan. Achteraf bleek het een retinabloeding, veroorzaakt door mishandeling.

Vanessa's kindje raakte door mishandeling ernstig gehandicapt

Waar ik me ook schuldig over voel: Ainhoa huilde vaak als haar vader haar oppakte of als ik haar aan hem gaf. Dan schudde ze met haar handjes, probeerde me wat te vertellen: hij doet me pijn. Mijn maag draait er van om als ik eraan terug denk. Toen ik op het consultatiebureau eerder mijn zorgen hierover besprak zeiden ze dat het door eenkennigheid kwam. Ik moest Ainhoa wat vaker met haar vader alleen laten, adviseerden ze. En dus deed ik dat. Achteraf denk ik: potverdorie, had ik maar naar mijn onderbuikgevoel geluisterd!

'Had ik haar kunnen redden als ik meer naar mijn gevoel had geluisterd? Ik weet het niet'

Ainhoa wordt opnieuw onder toezicht geplaatst - ditmaal bij de ouders van Vanessa. Ondertussen werkt zij mee aan alles wat er van haar wordt gevraagd. Haar vrienden vangen haar op. Na een paar weken mag Ainhoa terug naar Vanessa - het is duidelijk dat zij niet verantwoordelijk is voor de mishandelingen, en haar ex heeft inmiddels het huis verlaten. 'Of Ainhoa die tweede keer meer schade heeft opgelopen, is moeilijk te zeggen omdat ze nog zo klein was', zegt Vanessa. 'Ik wil er ook eigenlijk niet te veel bij stilstaan.'

Baby van zeventien

Ainhoa is inmiddels zeventien jaar oud. Ze functioneert als een baby, kan niets zelf. Niet zelfstandig eten, ze kan niet praten, gaat niet naar school, kan niet schrijven, lezen, rekenen,

sporten... Ze kampt met veel lichamelijke klachten, zoals epilepsie en scoliose. Vanessa: 'Ieder jaar komen er meer klachten bij. Ainhoa krijgt een heel scala aan medicijnen en therapieën en heeft 24/7 zorg nodig. Een verkoudheid kan al ernstig zijn omdat ze de slijmen niet kan wegslikken - zo fragiel is ze. Elke dag denk ik er wel even aan: hoe was ons leven geweest als Ainhoa niet was mishandeld? Maar ook: had ik haar kunnen redden als ik meer naar mijn gevoel had geluisterd? Ik weet het niet.

Wat me helpt is dat ik zie dat zij gelukkig is in haar leven. Ze maakt van alles mee - ook bij de instelling waar ze soms logeert. Ze gaat naar het theater, naar festivals, reed mee op een sneeuwscooter en zat op een band die door een boot werd voortgetrokken. Mijn nieuwe partner adopteerde haar en is de beste vader die je je maar kunt wensen. En ook haar twee zusjes, die ik met mijn nieuwe partner kreeg, overladden haar met liefde. We zijn gelukkig samen, en we proberen heel bewust te genieten van wat we wél hebben. Maar het schuldgevoel blijft. Had ik maar... Tegelijkertijd weet ik dat de schuld niet bij mij ligt.'

Begrijpen

Vanessa heeft lang geprobeerd het te begrijpen: waarom deed haar ex Ainhoa dit aan? Een vraag die ze zichzelf keer op keer stelt. Totdat ze tot het inzicht komt dat ze het eigenlijk helemaal niet wil begrijpen. 'Als ik hem zou begrijpen, betekent het dat ik net zo capabel ben om het te doen, net zo kan denken als hij', stelt Vanessa. 'En dat ben ik niet. Dit besef geeft me rust, alhoewel er natuurlijk zat moeilijke momenten zijn. Dan zie ik bijvoorbeeld tieners ongedwongen op het schoolplein staan, en denk ik: dit zal Ainhoa nooit kunnen. En als Ainhoa pijn heeft, ben ik boos. Op mijn ex. Jij leeft nu lekker je leventje, denk ik dan, terwijl dit meisje aan het lijden is. Dat frustriert, net als het feit dat hij nooit gestraft is. Hij zat drie maanden vast, maar kwam vrij wegens gebrek aan bewijs. Ik laat het mijn leven niet beheersen, maar ik denk er nog wel sporadisch aan.'

'Door te praten over wat er is gebeurd, maak ik iets moois van iets niet moois', besluit Vanessa. 'Ik kan Ainhoa niet meer repareren, maar ik kan wel haar verhaal vertellen en daarmee haar leven betekenis geven. Met haar verhaal kunnen we mensen wakker schudden, professionals alert maken. En daarmee maken we het verschil in de levens van andere kinderen. Wie weet kunnen we zelfs levens redden.' ●

Vanessa is beschikbaar voor lezingen en presentaties. Je neemt contact met haar op via: LinkedIn of carcamo.robles@outlook.com

Vanessa's wens voor de toekomst

'Ik vind het belangrijk dat er een netwerk komt voor ouders/verzorgers die hetzelfde hebben meegemaakt als ik', zegt Vanessa. 'Je hebt overal hulpgroepen voor, behalve voor deze groep. Door zo'n netwerk kunnen we taboes rondom kindermishandeling doorbreken. Belangrijk, want zolang het taboe blijft en angst overheerst redden we geen kinderen.'

Tips voor zorgprofessionals

Vanessa heeft vanuit haar ervaring een aantal tips voor zorgprofessionals:

- **Laat het stereotype beeld van een kindermishandelaar los.** Door te denken dat kindermishandeling alleen in bepaalde kringen of bij bepaalde type ouders voorkomt, missen we dingen. Er is geen typische kindermishandelaar. Bovendien: kindermishandeling gebeurt meer dan je denkt. De cijfers zijn verschrikkelijk. Zie kindermishandeling dus altijd als mogelijke optie voor letsel bij een kind. Ik weet uit ervaring hoe belangrijk dat is.
- **Kies bij twijfel altijd de kant van het kind.** Kinderen hebben zelf geen stem, het is daarom belangrijk dat wij als volwassenen voor ze opstaan. Ik hoor nog heel vaak dat artsen bang zijn om een vermoeden van kindermishandeling uit te spreken, om de ouders niet te kwetsen. Maar daar red je geen levens mee. Vraag collega's om hulp als je het spannend vindt.
- **Voed jezelf met ervaringsverhalen.** Verhalen als die van Ainhoa kunnen je voeden en inspireren. Als je het vermoeden van kindermishandeling hebt, denk dan maar aan haar: Ainhoa. En ik hoop dat je vervolgens het juiste doet.
- **Wees meelevend en zonder oordeel naar de ouders in kwestie.** Zelf heb ik tijdens het eerste ziekenhuisbezoek heel erg een meelevende arts gemist die ons in alle rust had verteld wat er op dat moment aan de hand was. Iets als: "Dit zien we vanuit de onderzoeken die we hebben gedaan, en dit is wat we denken". Nu werd ons keihard medegedeeld dat Ainhoa voor altijd gehandicapt zou blijven. En dat was dat. Maar als moeder wist ik niks, had geen idee wat er allemaal ging gebeuren. Een fijne reactie had voor mij gescheeld. Nu kreeg ik een heel heftige boodschap zonder onderbouwing. Het was fijn geweest als de arts zonder oordeel de zaken met ons had besproken. Dan had ik het de eerste keer wellicht geloofd.

Het LECK is het Landelijk Expertise Centrum Kindermishandeling. Het LECK is 24/7 bereikbaar voor artsen bij (een vermoeden van) kindermishandeling. Een kinder- en forensisch arts kijken mee, geven advies en duiden medische bevindingen.
Bel: 0900-4445444 of kijk op: www.leck.nu.